

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

5. december 2003

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Socialministeriets grundnotat om forslag til Rådets direktiv om ligebehandling af kvinder og mænd i adgang til og levering af varer og tjenesteydelser, KOM(2003) 657.

P. H. Orskov

Udenrigsministeriet
EU-Koordinationskontoret
Asiatisk Plads 2
1402 København K

- 3 DEC. 2003

Bil.
4 DEC. 2003
400 S. 45

Minister for Ligestilling

Skindergade 38, 2
1159 København K

Tlf. 3392 3311

Fax. 3391 3115

E-mail lige@lige.dk

KFA/ J.nr. C.2.6.14

Forslag til Rådets direktiv om ligebehandling af kvinder og mænd i adgang til og levering af varer og tjenesteydelser COM(2003)657

Med henblik på videresendelse til Folketingets Europaudvalg følger grundnotat om forslag til Rådets direktiv om ligebehandling af kvinder og mænd i adgang til og levering af varer og tjenesteydelser COM(2003) 657.

Med venlig hilsen

Henriette Kjær

Vibeke Abel

Grundnotat

Forslag til Rådets direktiv om ligebehandling af kvinder og mænd i adgang til og levering af varer og tjenesteydelser COM(2003) 657

1. Baggrund og indhold.

Med hjemmel i traktatens artikel 13 har Kommissionen den 14. november 2003 fremlagt et forslag til Rådets direktiv om ligebehandling af kvinder og mænd i adgang til og levering af varer og tjenesteydelser. Direktivet skal efter proceduren i artikel 13 vedtages i enstemmighed.

Efter artikel 13 har Fællesskabet beføjelse til at træffe hensigtsmæssige foranstaltninger til at bekæmpe forskelsbehandling af en række forskellige årsager, herunder køn.

Kommissionen har fået gennemført flere direktiver, der angår ligebehandling på arbejdsmarkedet. Kommissionen mener, at diskrimination på grund af køn også finder sted uden for arbejdsmarkedsforhold og har derfor overvejet indholdet af et direktiv om ligebehandling uden for arbejdsmarkedet. Der har blandt andet været overvejet en regulering af fremstillingen af kønnene i medierne, men af hensyn til ytringsfriheden er dette ikke foreslået i direktivforslaget.

Kommissionens overvejelser er endt med at det foreslås i artikel 1, at direktivet skal omfatte ligebehandling af kvinder og mænd i adgang til varer og levering af tjenesteydelser, herunder bolig, der er tilgængelig for offentligheden. Det gælder for både den offentlige og private sektor. Uden for falder adgang til varer og levering af tjenesteydelser, der er tiltænkt udelukkende eller fortrinsvis det ene køn, for eksempel kønsopdelt svømning, eller for eksempel klubber, der leverer tjenesteydelser forbeholdt det ene køn.

Ved direktivforslagets artikel 3 forbydes direkte diskrimination, indirekte diskrimination, chikane og seksuel chikane.

Desuden forbyder direktivforslaget i artikel 4 at bruge køn som grundlag for beregning af forsikringspræmier og - ydelser. Det er sædvanligt, at forsikringer

tilbydes på forskellige vilkår til kvinder og mænd i for eksempel forsikringer for motorkørsel, helbred og livsforsikringer, herunder pensioner. Medlemslandenes systemer er forskellige for kvinder og mænd inden for forskellige typer forsikringer.

Kommissionen omtaler i begrundelsen for forslaget, at for så vidt angår statistiske beregninger, der har baggrund i kønnenes forskellige levetid, har faktorer, der har tilknytning til livsstil mere betydning for levetiden end kønnet. Der nævnes ægteskabelig stilling, beskæftigelse/ikke beskæftigelse, rygning og ernæring.

Kommissionen konkluderer, at ligebehandling af kvinder og mænd er en fundamental ret og Kommissionen mener, at frihed til at fastsætte forsikringstariffer må være underlagt denne ret, og at differentiering, som det sker i dag, er moralsk uacceptabelt. For at undgå spekulation i at flytte forsikringer fra det ene land til det andet, der medfører konkurrenceforvridning, bør regulering af forsikringsområdet foregå på en måde, så alle lande bliver omfattet af den samme regulering. Kommissionen forslår en særlig lang periode på 6 år for landenes implementering af forslaget om ligebehandling i forsikringer.

Direktivforslaget pålægger i artikel 7 medlemsstaterne at sikre juridiske og/eller administrative procedurer til, at forurettede kan få gennemført deres ret og mulighed for at få godtgørelse eller erstatning.

Direktivforslaget indeholder i artikel 8 en regel om delt bevisbyrde, svarende til bevisbyrdereglen i direktiverne om ligebehandling på arbejdsmarkedet. Bestemmelserne er implementeret i lov om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse, lov om lige løn og lov om de erhvervstilknyttede sikringsordninger. Det vil sige, at hvis en person, der anser sig for krænket, påviser faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at der er udøvet direkte eller indirekte forskelsbehandling, påhviler det modparten at bevise, at ligebehandlingsprincippet ikke er blevet krænket. Den gældende danske lov om ligestilling af kvinder og mænd indeholder tilsvarende bestemmelse.

I artikel 11 pålægges det medlemsstaterne at etablere et organ eller organer, der skal fremme, analysere overvåge og understøtte arbejdet med ligebehandling og som skal assistere forurettede i gennemførelse af klager.

Efter artikel 13 skal medlemsstaterne lovgive om straf og bøder for krænkelser eller overtrædelse af bestemmelser, der følger af direktivet.

Efter artikel 15 skal medlemsstaterne afrapportere og informere om direktivet hvert 5. år.

2. Gældende dansk ret.

Lov om ligestilling af kvinder og mænd, jf. lovbekendtgørelse nr. 553 af 2. juli 2002, er en generel lov, der fastsætter, at arbejdsgivere, myndigheder og organisationer skal behandle kvinder og mænd lige inden for offentlig forvaltning

og erhvervsmæssig og almen virksomhed. Danmark har således en vis lovgivning på direktivets område. Samtlige ministerier er blevet bedt om at oplyse, om gennemførelse af direktivet forudsætter ny lovgivning eller ændring af lovgivning.

3 Høring.

Direktivforslaget er sendt i bred høring ultimo november 2003.

4. Europa - parlamentets udtalelse.

Europa-parlamentet har endnu ikke udtalt sig.

5. Nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Kommissionen anfører i begrundelsen for forslaget, at ligebehandling af køn er et fundamentalt princip og fremme af ligestilling af kvinder og mænd er en væsentlig arbejdsopgave for Fællesskabet, jf. traktaten artikel 2. Denne bestemmelse suppleres med artikel 3, hvorefter Fællesskabet er forpligtet til at fjerne uligheder og fremme ligestilling i alle aktiviteter.

Regeringen er enig i, at nærheds- og proportionalitetsprincippet er overholdt.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Direktivforslaget kræver muligvis lovgivning. Samtlige ministerier er bedt om oplysning om dette. Forslaget om ligebehandling i forsikring, herunder pension vil formentlig kræve lovgivning.

Til forslaget om et organ eller organer, der skal fremme, analysere overvåge og understøtte arbejdet med ligebehandling skal det bemærkes, at der i Danmark er mange organer, der arbejder med ligestilling, blandt andet universiteterne, Socialforskningsinstituttet og Center for Information om Kvinde- og Kønsforskning.

Til forslaget om et organ, der skal assistere forurettede i gennemførelse af klager kan oplyses, at det ved ligestillingsloven etablerede Ligestillingsnævn behandler klager over forskelsbehandling pga. køn. Ligestillingsnævnets sekretariat giver vejledning i klageadgang. Desuden kan klager behandles ved domstolene.

Direktivforslaget antages ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser.

Det er ikke muligt at give et skøn over de samfundsmæssige konsekvenser. En omlægning af grundlaget for statistiske beregninger af forsikringer, herunder pensioner vil i en overgangsperiode, indtil omlægningen er gennemført, nok indebære udgifter for forsikringselskaberne.

8. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Forslaget har ikke tidligere været forelagt for Europaudvalget.